

Bert Westenberg <westenbergbert@gmail.com>

korr av text

3 meddelanden

Susanna Alleesson-Nyberg <Susanna.Alleesson-Nyberg@smtm.se>
Till: "westenbergbert@gmail.com" <westenbergbert@gmail.com>

25 november 2021 10:05

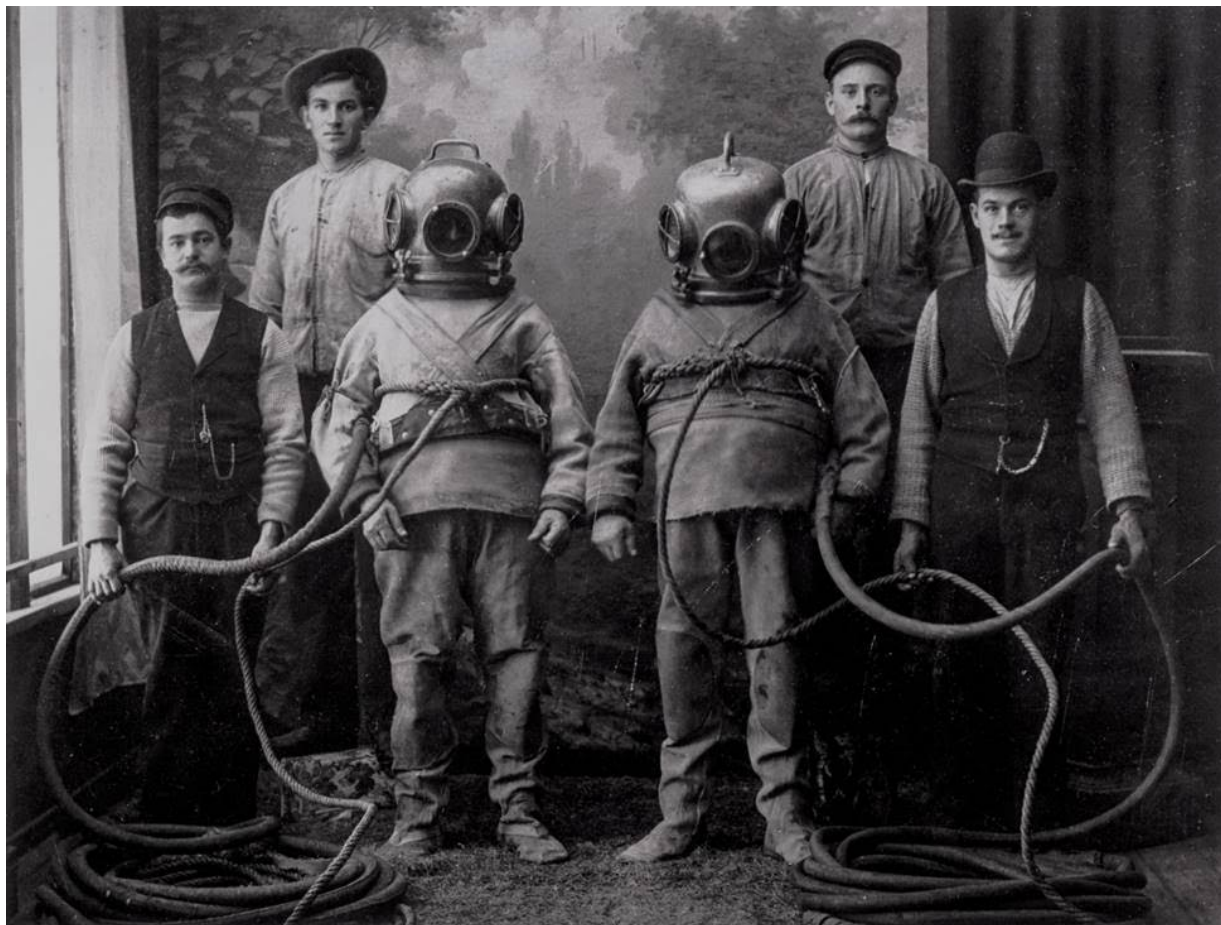
Hej Bert,

Roligt att höra din röst igår, hoppas att jag får möjlighet att dyka upp på tisdag strax efter 10. Fint att du visar "Pip-Arne" museet, det kommer säkert att uppskattas om ni dessutom är goda vänner. Hälsa honom så gott om jag inte lyckas ta mig förbi!

Jag fick en fråga om att skriva en liten text som kan ligga i butiken invid vykort som säljs. Har rådfrågat Göran lite, men önskar gärna att du läser igenom så där inte finns något totalt fel. Har du lust/möjlighet?

Hälsningar Sanna

Min text så här långt:

Skånska Cementgjuteriets tungdykare med hantlangare under tidigt 1900-tal. Foto ur Sjöhistoriska museets samlingar (Fo 19411A)

Fotograf är August Widén (1848-1914). Han föddes 1848 i Odensvi församling i Kalmar län. Under sina aktiva år som fotograf var han verksam i Hulfsfred, Oskarshamn och Vimmerby. Fotografiet är förmodligen taget runt år 1910 i hans ateljé i Vimmerby.

Skånska cementgjuteriet (grundat 1887), idag Skanska, blev tidigt specialister på att bygga vattenkraftverk. Förstås behövdes yrkesdykare till det. Dykarna på bild är med stor förståelse inte fullständigt utrustade. De

saknar de tunga skorna av bly, liksom bröstplåtar. Längs halsringningen på hjälmarna ses de fyra skruvarna vari bröstplåtarna skruvas.

Hjälmarna de bär är troligen så kallade Carlssonhjälm. Viktor Carlsson (*titel? Vad var hans profession?*) utvecklade en hjälm som togs i bruk runt 1910. Utmärkande är bland annat att de till formen är lite platta upptill. Carlsson producerade även en tvådelad dräkt, vilket var tidigt. Det var framför allt uppskattat av lite äldre dykare. I den annars vanliga Siebe Gormans dräkt kröp man nämligen in via halsringningen. Hjälmarna har ett pålött lyfthandtag högst upp. Med hjälp av fyra muttrar kan den skruvas till en bröstplåt. Tre runda glasförsedda hål finns, varav två är försedda med gardejärn. På baksidan finns ett kort rör för ingående luft. Någonstans på hjälmen finns också en ventil för utgående luft. (*Visst väl?*) Hantlangarna hjälper framför allt till att klä på dykarna, men har även den viktiga uppgiften att pumpa lyft till dykarna. Två medhjälpare bär arbetarskjortor, medan andra bär hatt och klockkedja. Man kan ana en tydlig hierarki i bilden.

Susanna Alleson-Nyberg

Intendent Samlingsenheten Sjöhistoriska museet / Curator, Collections Unit, Maritime Museum

STATENS MARITIMA OCH TRANSPORTHISTORISKA MUSEER / SWEDISH NATIONAL MARITIME AND TRANSPORT MUSEUMS
Marinmuseum | Sjöhistoriska museet | Vasamuseet | Vrak – Museum of Wrecks | Järnvägmuseet

P.O. Box 27131 | SE-102 52 Stockholm

Tel: +46 8 519 549 06 | Mob: +46 709 18 54 62

www.smtm.se

Vi är miljöcertifierade enligt ISO 14001.

We are environmentally certified according to ISO 14001.

Nu har vårt nya museum Vrak – Museum of Wrecks öppnat. Museet ligger på Djurgården i Stockholm, nära Vasamuseet, och berättar om det världsunika kulturarvet på Östersjöns botten. Vrak.se

Our new museum Vrak – Museum of Wrecks has opened. The museum is located in Stockholm, near the Vasa Museum, and tells about the world-unique cultural heritage on the bottom of the Baltic Sea. Vrak.se

---

Bert Westenberg <westenbergbert@gmail.com>

25 november 2021 11:53

Till: Hans <gosub70@gmail.com>

Tänkte du kunde göra en första koll.

Hälsningar,

Bert

[Citerad text är dold]

Hans Bohlin <gosub70@gmail.com>

26 november 2021 04:47

Till: Bert Westenberg <westenbergbert@gmail.com>

Hej Bert, missade dej igår kväll somnade tidigt i höstmörkret, uppe nu istället.

Trevligt att se denna gamla bild igen, jag har haft anledning att spekulera kring den förut. Härkomsten vet jag inte mycket om mer än att den kommer från SJHMs arkiv.

Utrustningarna däremot är tidiga Svenska utrustningar, troligtvis tillverkade av Mekanikus Carl Axel Lindkvist Mäster Samuelsgatan i Stockholm. Även om vi idag lite slarvigt kallar denna typ av hjälm för Carlssonhjälm så har den troligen inget med firma Emil Carlsson att göra. Axel Emil Carlsson finns det en artikel om i Signallinan # 15 s.7, han startade sin tillverkning runt 1910 som ju sedan följer den svenska traditionen från Anton Ludvig Fahnehjelm's patent augusti 1839. Det finns en tydlig koppling i detta fall till ALF, nämligen den att Otto Fahnehjelm son till Anton Ludvig, civilingenjör, företagare, uppfinnare så till den grad att han valdes till ordförande i Svenska uppfinnareföreningen vid dess grundande han hade starka band till cementindustrierna då han arbetat mycket med kalkbränning och framställning av cement. Dessutom låg ett av hans företag Fahnehjelm & Co (VVS) granne med Axel Lindkvist på M Samuelsgatan.

Om dykarna på bilden: man ser att dom är kompletta med undantag av skor, vikter och handskar. Bröstplåtar finns ju inga på dom svenska utrustningarna utom i ett undantagsfall, sent Carlsson 12 bult (EA). Att notera är att bägge hjälmarna som är av lite olika modell bägge har handtag upptill, dessa blev nog omoderna senare då jag sett ett antal Lindkvist hjälmar med borttagna handtag genom åren. Bifogar en bild på en trolig Lindkvistare med handtag från tidigt 1900 tal. I övrigt god ordning varsin dykskötare med tillhörande väst med fickur samt obligatorisk hatt samt även varsin hantlangare, välorganiserat så det förslår.

PS: Det finns även en notis/artikel om Carl Axel Lindkvist i någon av signallinorna som jag skrev i ämnet, du får kolla artikelregistret Bert

Ha det gott / HB

Den 2021-11-25 kl. 11:53, skrev Bert Westenberg:

Tänkte du kunde göra en första koll.
Hälsningar,
Bert

----- Forwarded message -----

Från: **Susanna Allesson-Nyberg** <Susanna.Allesson-Nyberg@smtm.se>

Date: tors 25 nov. 2021 kl 10:05

Subject: korr av text

To: westenbergbert@gmail.com <westenbergbert@gmail.com>

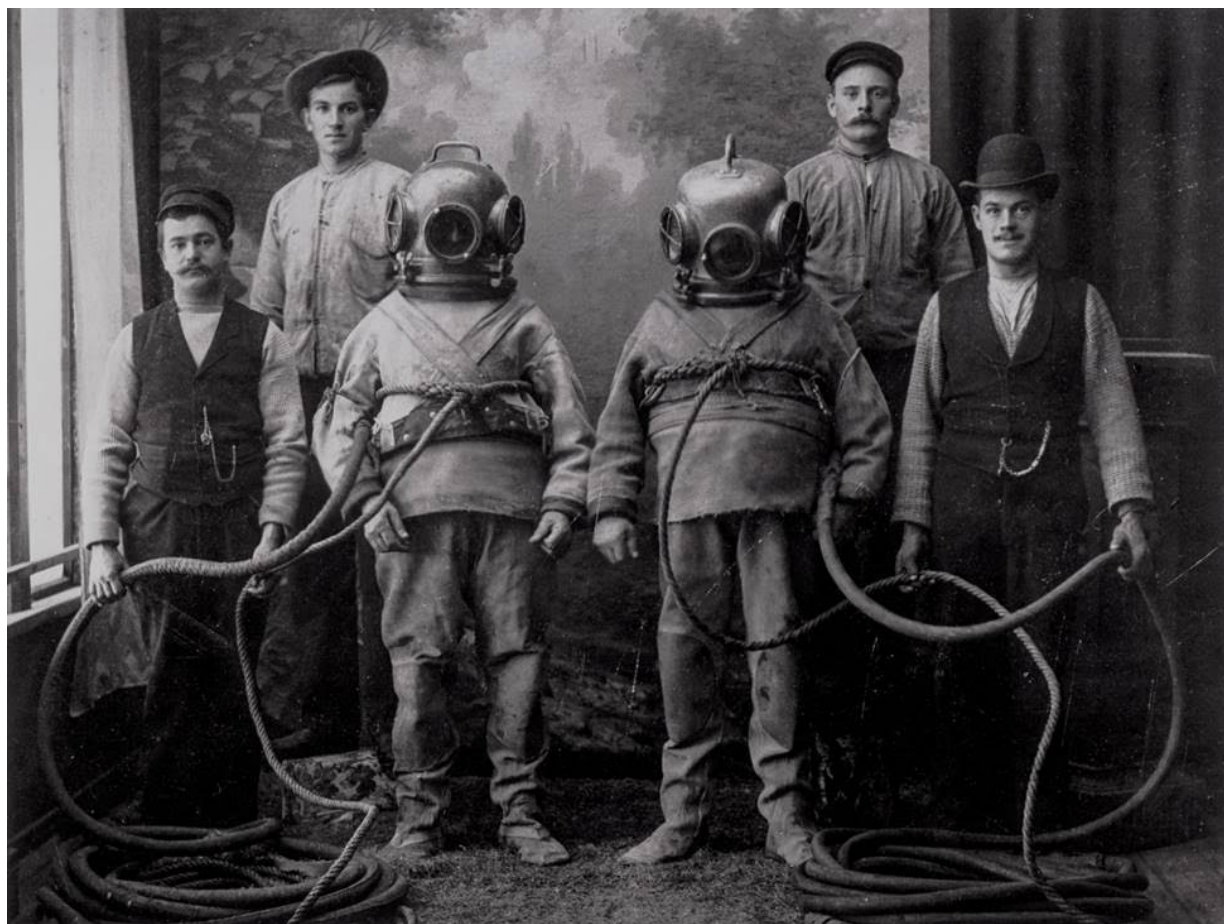
Hej Bert,

Roligt att höra din röst igår, hoppas att jag får möjlighet att dyka upp på tisdag strax efter 10. Fint att du visar "Pip-Arne" museet, det kommer säkert att uppskattas om ni dessutom är goda vänner. Hälsa honom så gott om jag inte lyckas ta mig förbi!

Jag fick en fråga om att skriva en liten text som kan ligga i butiken invid vykort som säljs. Har rådfrågat Göran lite, men önskar gärna att du läser igenom så där inte finns något totalt fel. Har du lust/möjlighet?

Hälsningar Sanna

Min text så här långt:

Skånska Cementgjuteriets tungdykare med hantlangare under tidigt 1900-tal. Foto ur Sjöhistoriska museets samlingar (Fo 19411A)

Fotograf är August Widén (1848-1914). Han föddes 1848 i Odensvi församling i Kalmar län. Under sina aktiva år som fotograf var han verksam i Hultsfred, Oskarshamn och Vimmerby. Fotografiet är förmodligen taget runt år 1910 i hans ateljé i Vimmerby.

Skånska cementgjuteriet (grundat 1887), idag Skanska, blev tidigt specialister på att bygga vattenkraftverk. Förstås behövdes yrkesdykare till det. Dykarna på bild är med stor förståelse inte fullständigt utrustade. De saknar de tunga skorna av bly, liksom bröstplåtar. Längs halsringningen på hjälmarna ses de fyra skruvarna vari bröstplåtarna skruvas.

Hjälmarna de bär är troligen så kallade Carlssonhjälm. Viktor Carlsson (*titel? Vad var hans profession?*) utvecklade en hjälm som togs i bruk runt 1910. Utmärkande är bland annat att de till formen är lite platta upptill. Carlsson producerade även en tvådelad dräkt, vilket var tidigt. Det var framför allt uppskattat av lite äldre dykare. I den annars vanliga Siebe Gormans dräkt kröp man nämligen in via halsringningen. Hjälmarna har ett pålött lyfthandtag högst upp. Med hjälp av fyra muttrar kan den skruvas till en bröstplåt. Tre runda glasförsedda hål finns, varav två är försedda med gardejärn. På baksidan finns ett kort rör för ingående luft. Någonstans på hjälmen finns också en ventil för utgående luft. (*Visst väl?*)
[Citerad text är dold]

SSMF081331S.JPG
155K